

INTENȚII REPRODUCTIVE LA TINERI DIN PERSPECTIVA DE GEN REPRODUCTIVE INTENTIONS AMONG YOUNG PEOPLE FROM A GENDER PERSPECTIVE

Galina PRAVIȚCHI, dr., lect.univ., Universitatea de Stat din Moldova
ORCID ID: 0000-0003-0838-1218

Tatiana-Mirela CEBAN, studentă, Universitatea de Stat din Moldova
ORCID ID: 0000-0002-9633-5539

***Rezumat:** Pe parcursul mai multor decenii, subiectul comportamentului reproductiv a câștigat popularitate, astfel încât avem în prezent un număr impunător de studii. Majoritatea sunt orientate pe factorii care influențează comportamentul reproductiv, în special pe factorii biologici, sociali și economici, dar mai puțin pe cei psihologici. Acest deficit generează răspunsuri carente sub forma unor politici sociale, care la rândul lor nu fac decât să mărească decalajul dintre intențiile și comportamentul reproductiv. Această cercetare își propune să analizeze o serie de factori psihologici în contextul interpretării intențiilor reproductivă la tinerii din Republica Moldova, având în vedere perspectiva de gen.*

Cuvinte-cheie: *intenții reproductive, comportament reproductiv, politici sociale, factori psihologici, cuplu*

Abstract: *Over the course of several decades, the subject of reproductive behavior has gained popularity, so that we currently have an impressive number of studies. Most are oriented on the factors that influence reproductive behavior, especially on biological, social and economic factors, but less on the psychological ones. This slippage generates inadequate responses in the form of social policies, which in turn only widen the gap between reproductive intentions and behavior. This research aims to analyze a number of psychological factors in the context of interpreting reproductive intentions in young people from the Republic of Moldova, considering gender perspective.*

Keywords: *reproductive intentions, reproductive behavior, social policy, psychological factors, couple*

Introducere

Pe parcursul a câtorva decenii, subiectul comportamentului reproductiv a căpătat popularitate, astfel încât în prezent avem un număr impunător de studii pe acest segment. Majoritatea sunt orientate pe factorii care influențează comportamentul reproductiv, în special pe factorii biologici, sociali și economici, dar mai puțin pe factorii psihologici. Acest deficit generează răspunsuri carente sub formă de politici sociale, care la rândul lor nu fac decât să mărească distanța dintre intenții și comportament reproductiv. Un argument în acest sens este statistica propusă de Organizația OurWorldInData care ilustrează o scădere din 1950 până în 2020 a numărului de născuți vii la 1000 locuitori cu 52,63% [1]. În cadrul aceleași statistici, Republica Moldova se remarcă cu o scădere de 33% [2]. Având în vedere acești indicatori, precum și înțelegerea modestă a fenomenului reproducerii, este imperativă cercetarea intențiilor reproductive dintr-o perspectivă complexă, care ar viza și domeniul psihologiei. Această cercetare își propune să analizeze o serie de factori psihologici, precum: satisfacția și dezacordul în cuplu, relația cu părinții, satisfacția de viață și nivelul fericirii în contextul interpretării intențiilor reproductive la tinerii din Republica Moldova.

Intențiile reproductive nu sunt doar niște „setări” care programează individul spre a-și asuma un comportament reproductiv. Ființa umană este prea complexă pentru a fi interpretată în acest fel, astfel încât pe lângă intenții reproductive, omul are anumite necesități, pornind de la acele de bază (apă, mâncare, somn, etc.) și sfârșind cu necesități vocaționale, de autorealizare. La mijlocul acestor necesități se află societatea, care asigură bunăstarea individului prin intermediul construirii unor relații, pornind de la relația cu părinții și sfârșind cu relațiile de cuplu, toate având nevoia de a fi persistente și durabile. Aceste din urmă „forțe motrice” pot fi puse în funcțiune doar atunci când partenerii sunt satisfăcuți de relație (excepție fiind relațiile abuzive). „Satisfacția relațională reprezintă evaluarea subiectivă a relației personale. Satisfacția în relație nu este o proprietate a unei relații; este o experiență și o opinie subiectivă. Membrii aceluiași cuplu pot avea viziuni diferite în ceea ce

privește cât de mulțumiți sunt de relația lor” [3]. Conform unei revizuirii a peste 100 de studii longitudinale despre căsătorie [4], se consideră că în satisfacția relațională sunt implicați următorii determinanți:

1. Trecutul și caracteristicile soților (de exemplu, personalitate, divorțul părinților);

2. Factorii de stres în viață și tranzițiile în timpul relației (de exemplu, stresul legat de muncă și sănătate, tranziția de la statutul de partener la statutul de părinte);

3. Procesele interacționale/de cuplu (de exemplu, emoții și abilități de comunicare pe care soții le manifestă în timp ce se adaptează unul la altul și stresul cu care se confruntă).

Pentru a înțelege mai bine aportul satisfacției relaționale în dezvoltarea și realizarea intențiilor reproductive este necesar să examinăm factorul său perturbator – dezacordul în cuplu. Acest factor este cu siguranță inevitabil în relația intimă, de vreme ce sunt implicate două părți cu trecut și viziuni subiective, iar însăși relația este un construct dinamic. Totuși, dacă aceste dezacorduri escaladează în conflicte, relația și partenerii intră într-o zonă de risc. În cadrul unui studiu s-a identificat că există o creștere a conflictului în relație pe parcursul tranziției de la statutul de partener la statutul de părinte [5].

Alte cercetări arată că dezacordurile care avansează în conflicte afectează sănătatea fizică prin declanșarea reacțiilor fiziologice ale partenerilor (de exemplu, reactivitate cardiovasculară, funcții imunitare), care duc la probleme fizice cronice (de exemplu, creșterea tensiunii arteriale, creștere în greutate, sindrom metabolic) și au ca rezultat tulburări de sănătate [6]. Conflictele în cuplu sunt, de asemenea, asociate cu o sănătate mintală mai precară [7] și o bunăstare emoțională redusă [8]. Suferința în cuplu este un factor de risc semnificativ pentru problemele de sănătate mintală [9], inclusiv depresia [10] și tulburările de anxietate [11]. În acest context, este pertinentă întrebarea “Ce ar trebui să facem ca să depășim și minimizăm conflictele?” Răspunsul se află în miezul relației individului cu părinții săi.

Potrivit unei cercetări [12], relația părinte-copil este de natură specifică și diferă de toate celelalte tipuri de relații, cum ar fi: parteneriatul, prietenia, etc., datorită gradului său de intimitate. Acest tip de legătură influențează substanțial calitatea și dinamica viitoarelor relații pe care individul adult le formează. „Copiii care au o relație sănătoasă cu părinții au mai multe șanse să dezvolte conexiuni pozitive cu ceilalți oameni din jurul lor și sunt capabili să-și regleze emoțiile atunci când se confruntă cu stres și situații dificile” [13]. Mai mult ca atât, astfel de indivizi se remarcă prin faptul că sunt satisfăcuți de viața lor și printr-un nivel optim de fericire, fapt care contribuie la dezvoltarea intențiilor reproductive la vârsta adultă.

Deși sunt apropiate ca sens, satisfacția de viață și fericirea nu sunt același lucru. Fericirea este o experiență plăcută, dar trecătoare. O viață sănătoasă cu siguranță este constituită din momente de fericire, dar fericirea singură, de obicei, nu răspunde de împlinirea globală a individului. Este un construct mai tranzitoriu decât satisfacția de viață și poate fi declanșată de o mulțime de factori. Satisfacția de viață nu este doar mai stabilă și mai longevivă decât fericirea, ci este și mai largă ca domeniu de aplicare. Este sentimentul nostru general despre viața noastră și cât de mulțumiți suntem de modul în care ea decurge [14]. Există mulți factori care contribuie la satisfacția de viață, iar printre aceștia se numără: relațiile romantice, relațiile cu familia și prietenii, dezvoltarea personală, sănătatea, bunăstarea, munca și altele.

Metodologia cercetării

Scopul cercetării rezidă în studierea intențiilor reproductive la tineri din perspectiva de gen.

Eșantionul cercetării a fost constituit din 1203 subiecți de gen masculin și 1958 de gen feminin, cu vârsta cuprinsă între 14-40 ani din diferite categorii socioeconomice, din 153 de localități ale Republicii Moldova. Subiecții incluși în cercetare sunt participanți la studiul „Generații și Gen” [15], primul și cel mai complex studiu demografic longitudinal care monitorizează schimbările demografice ce au loc în Republica Moldova.

În vederea realizării scopului propus, am înaintat următoarea **ipoteză**:

I: Există diferențe în manifestarea intențiilor reproductive la tineri din perspectiva de gen.

Pentru a verifica ipoteza demersului științific propus, a fost realizată o cercetare cu caracter constatativ. În vederea stabilirii diferențelor de manifestare a intențiilor reproductive la tineri din perspectiva de gen au fost folosite datele din cadrul studiului „Generații și Gen” în care se măsoară intențiile reproductive a respondenților prin intermediul unor scale de autoevaluare [15].

Rezultate

Rezultatele obținute privind manifestarea intențiilor reproductive la tineri din perspectiva de gen sunt prezentate în figura ce urmează.

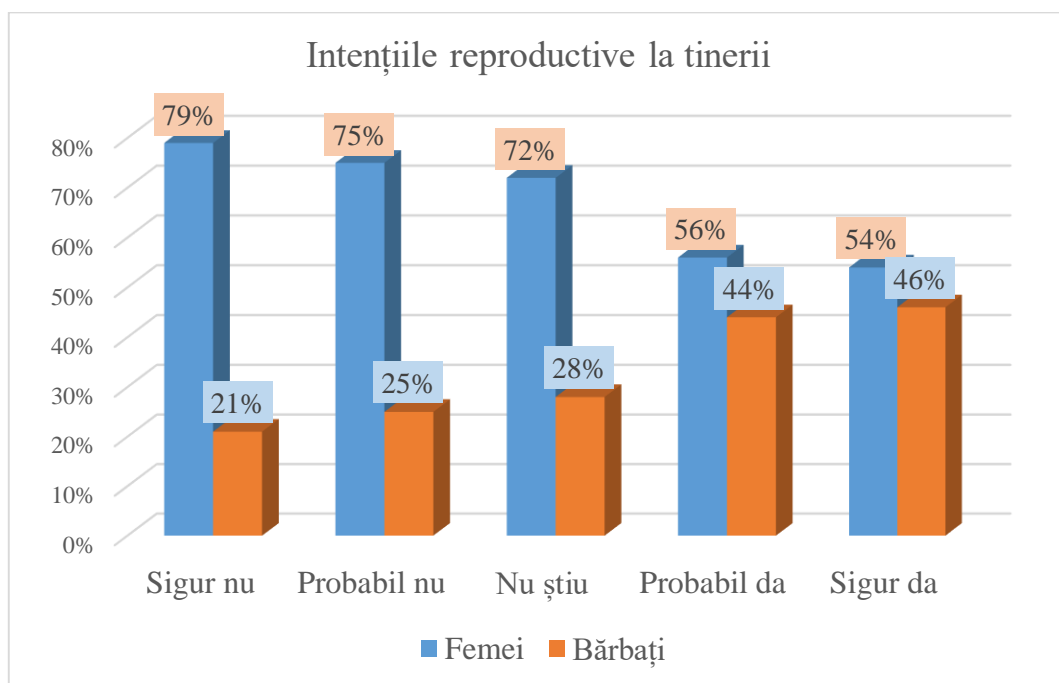

Fig. 1. Manifestarea intențiilor reproductive la subiecții cercetării

Analiza cantitativă a rezultatelor prezentate în figura 1 ne permite să remarcăm că 46% dintre subiecții de gen masculin și 54% dintre subiecții de gen feminin manifestă intenția de a-și realiza intențiile reproductive, însă femeile ezită mai mult în acest sens. Merită de menționat faptul că numărul de respondente este mai mare decât cel de respondenți și că printre ele se găsesc adolescente de 14 ani, fapt care ar explica acest decalaj procentual.

Pentru a vedea dacă există diferențe semnificative cu privire la rezultatele obținute de către subiecții incluși în cercetare, am apelat la statistica inferențială optând pentru testul t-Student, rezultatele cărora sunt prezentate în Tabelul 1.

Tab.1. Semnificația diferenței dintre medii la intențiile reproductive pentru subiecții cercetării

Variabilă	Subiecții cercetării	Media	t	P
Intențiile reproductive	Bărbați	4.092	10.965	< .001
	Femei	3.530		

Analiza statistică indică faptul că există diferențe semnificative între intențiile reproductive la bărbați și femei ($t=10.965$; $p< .001$). Astfel, ipoteza înaintată conform căreia subiecții de gen masculin și feminin manifestă intențiile reproductive diferit este validată. Această diferență poate fi explicată în concordanță cu factorii psihologici menționați anterior, care luați la un loc cu factorii biologici, economici și sociali, creează un sistem complex de interpretare. Femeia este cea

care dă naștere copilului (factor biologic), și tot ea trebuie să fie permanent fizic și vizual prezentă în primii 3 ani de viață a copilului (factor psihologic), ceea ce nu-i permite să activeze în câmpul muncii (factor economic).

Concluzie

În concluzie putem afirma faptul că există diferențe între subiecții de gen masculin și subiecții de gen feminin din Republica Moldova privind manifestarea intențiilor reproductive. Este esențială cercetarea cauzelor din spatele acestei diferențe, care ar putea fi dictate de un amalgam de factori, printre care și cei psihologici. Este posibil că la baza intenției reproductive se află satisfacția de relație, capacitatea de a ameliora și diminua dezacordurile în cuplu, relația cu părinții, satisfacția de viață și nivelul de fericire personal.

În acest context, prezentul articol reprezintă un îndemn de a realiza un studiu aprofundat asupra intențiilor reproductive la tinerii din Republica Moldova în contextul calității relației cu părinții. Considerăm că cercetările pe acest segment vor avea o contribuție considerabilă în reflecția obiectivă a factorilor care determină intențiile reproductive.

Referințe:

1. ROSER, M. Birth rate [Internet]. *Our World in Data*. [Accesat 10.08.2022]. Disponibil: <https://ourworldindata.org/grapher/crude-birth-rate?tab=chart>
2. ROSER, M. Birth rate [Internet]. *Our World in Data*. [Accesat 20.08.2022]. Disponibil: <https://ourworldindata.org/grapher/crude-birth-rate?tab=chart&country=~MDA>
3. KEIZER, R. Relationship Satisfaction. *Encyclopedia of Quality of Life and Well-Being Research*. 2014. [Accesat 23.07.2022]. Disponibil: https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_2455
4. KARNEY, BR., BRADBURY, TN. Assessing Longitudinal Change in Marriage: An Introduction to the Analysis of Growth Curves. *Journal of Marriage and the Family*. 1995. p. 1091–1108.
5. KLUWER, ES. From Partnership to Parenthood: A Review of Marital Change Across the Transition to Parenthood. *Journal of Family Theory & Review*. 2010. p. 105–125.
6. ROBLES, TF. Marital Quality and Health. *Current Directions in Psychological Science* [Internet]. 2014. [Accesat 22.06.2022]. Disponibil: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4275835/>
7. WHISMAN, MA., BAUCOM, DH. Intimate Relationships and Psychopathology. *Clinical Child and Family Psychology Review*. 2011. [Accesat 22.06.2022]. Disponibil: <https://doi.org/10.1007/s10567-011-0107-2>
8. STRONGE, S., OVERALL, NC., SIBLEY, CG. Gender differences in the associations between relationship status, social support, and wellbeing. *Journal of Family Psychology*. 2019. [Accesat 22.06.2022]. Disponibil: <https://doi.org/10.1037/fam0000540>

9. SANDBERG, JG, HARPER, JM, JEFFREY HILL, E, MILLER, RB, YORGASON, JB, DAY, RD. "What Happens at Home Does Not Necessarily Stay at Home": The Relationship of Observed Negative Couple Interaction With Physical Health, Mental Health, and Work Satisfaction. *Journal of Marriage and Family*. 2013. [Accesat 13.07.2022]. Disponibil: <https://doi.org/10.1111/jomf.12039>
10. BEACH, SRH., KATZ, J., KIM, S., BRODY, GH. Prospective Effects of Marital Satisfaction on Depressive Symptoms in Established Marriages: A Dyadic Model. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2003. [Accesat 24.06.2022]. Disponibil: <https://doi.org/10.1177/0265407503020003005>
11. OVERBEEK, G., VOLLEBERGH, W., DE GRAAF, R., SCHOLTE, R., DE KEMP, R., ENGELS, R. Longitudinal associations of marital quality and marital dissolution with the incidence of DSM-III-R disorders. *Journal of Family Psychology*. 2006. [Accesat 24.06.2022]. Disponibil: <https://doi.org/10.1037/0893-3200.20.2.284>
12. TROLL, LE., FINGERMAN, KL. Chapter 11 - Connections between Parents and Their Adult Children [Internet]. 1996. [Accesat 26.08.2022]. p. 185–205. Disponibil: <https://doi.org/10.1016/B978-012464995-8/50012-1>
13. TASNER, M. Why a Parent-Child Relationship is Important [Internet]. *The Pillars Christian Learning Center*. 2019. [Accesat 09.08.2022] Disponibil: <https://www.thepillarsclc.com/why-a-parent-child-relationship-is-important/>
14. ACKERMAN, C. Life Satisfaction Theory and 4 Contributing Factors [Internet]. *PositivePsychology.com*. 2018. [Accesat 12.08.2022]. Disponibil: [positivepsychology.com](https://www.positivepsychology.com)
15. *Generations & Gender Programme*. Ggp-i.org. 2019. [Accesat 14.06.2022] Disponibil: <https://www.ggp-i.org/>